

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-60

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення навчальної
дисципліни «**КЕРІВНИК НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**»
для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації
«Управління навчальним закладом (за типом)»
заочної форми навчання

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Схвалено науково-методичною комісією
зі спеціальності 073 «Менеджмент»

Протокол № 1 від 30 вересня 2016 року

Рівне – 2016

Національний університет

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з дисципліни «Керівник навчального закладу» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізації «Управління навчальним закладом (за типом)» / Ю.П. Олексін. – Рівне: НУВГП, 2016. – 20 с.

Упорядник : Олексін Ю.П., доктор педагогічних наук, професор кафедри суспільних дисциплін

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Відповідальний за випуск: Олексін Ю.П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін

© О-53, 2016
© НУВГП, 2016

ЗМІСТ

1. Передмова
2. Методичні поради для роботи над дисципліною
3. Програма навчальної дисципліни
4. Теми семінарських занять
5. Плани семінарських занять
6. Теми самостійного вивчення
7. Завдання до самостійної роботи
8. Питання до підсумкового контролю
9. Рекомендована література
10. Інформаційні ресурси

1. Передмова

Вивчення дисципліни «Керівник навчального закладу» передбачає розвиток менеджерських якостей керівника навчального закладу, здатного виявляти гнучкість до інновацій, професіоналізм та виконувати свої функціональні обов'язки якісно, оскільки від його діяльності залежить імідж закладу як установи в зовнішньому просторі та внутрішній психологічний мікроклімат у колективі.

Метою вивчення навчальної дисципліни є розвиток у керівника навчального закладу таких професійних компетенцій, як уміння ставити цілі, конкретизувати їх у вигляді завдань, проектувати і планувати роботу освітнього закладу, організовувати педагогічний процес, діагностувати, аналізувати, здійснювати моніторинг навчально-виховного процесу і ухвалювати управлінські рішення, а також загальнолюдських компетенцій: уміння управляти собою, готовність до саморозвитку, навички вирішення проблем, творчий підхід, уміння впливати на людей, розуміння управлінської праці, здатність формувати колектив.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення керівником навчального закладу методологічних та законодавчо-нормативних джерел управління навчальним закладом;
- удосконалення керівником навчального закладу загальнотеоретичних та процесуальних знань;

- формування у керівника організаційно-регулятивних умінь;
- оволодіння цінно-аналітичними та коригуючими уміннями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту» та інші підзаконні акти щодо управління навчально-виховним процесом і розвитком особистості учнівської молоді; концепції профільного навчання, накази МОН України, державні освітні стандарти, інструкції, положення, інструктивно-методичні листи МОН України з управління навчально-виховним процесом; навчальні плани, підручники, посібники з навчальних предметів; законодавчо-нормативну базу функціонування системи освіти в Україні.

- психолого-педагогічна суть освітнього процесу та якості освіти учнівської та студентської молоді; фізіологічні та психологічні особливості учнів та студентів різних вікових груп; принципи, структура, організаційні форми і особливості управління освітнім процесом; теорії дидактики, педагогічні та психологічні основи застосування наукових підходів у навчанні, виховання і розвитку учнівської та студентської молоді; теорії виховання; основи формування світогляду, активної громадянської позиції, суть та основи основних видів виховання: інтелектуального, патріотичного, національного, правового, трудового, естетичного, економічного, екологічного, фізичного, статевого, валеологічного, сімейного; психологія міжособистісних взаємин; основи спілкування; критерії оцінки навчальних досягнень учнів та студентів; критерії оцінки виховної роботи; суть та специфіку процесу навчання.

- форми й особливості управління навчально-виховною роботою в закладі; методики і технології управління навчально-виховним процесом; форми, методи і засоби навчання і виховання учнів та студентів; зміст і види організації різних форм науково-методичної роботи з науково-педагогічними та педагогічними кадрами.

уміти:

- здійснювати діагностику переваг і недоліків управління навчально-виховним процесом і прогнозувати шляхи його удосконалення; діагностику навчальних труднощів; прогнозування розвитку навчальних досягнень учнів та студентів, професійного зростання педагогічних та науково-педагогічних працівників, їх особистісний розвиток;

- визначати цілі, місію, бачення, завдання, стратегії розвитку освітнього процесу; рівень професійної компетентності, творчої майстерності педагогічних та науково-педагогічних працівників; рівень соціальних, загальнокультурних, загальнопредметних, інформативних, політичних, комунікативних, пізнавально-інтелектуальних компетенцій учнів та студентів і шляхи їх формування ;

- застосовувати методи моніторингу якості знань і вмінь учнів та студентів;

- враховувати особливості регіональної системи освіти при прогнозуванні модернізації освітнього процесу;

- організувати роботу педагогічного колективу, кафедр щодо запровадження в практику роботи досягнень психолого-педагогічної науки, інноватики, філософії та соціології освіти, педагогіки здоров'я; діяльність учнівського, студентського, науково-педагогічного, педагогічного, батьківського колективів на досягнення освітніх цілей і забезпечення якості освіти; різних форм роботи щодо забезпечення рівного доступу до якісної освіти учнівської та студентської молоді закладу; використання прогресивного вітчизняного та зарубіжного досвіду управління закладом;

- координувати діяльність педагогічного колективу з різними соціальними інституціями мікрорайону щодо здійснення позитивного впливу на молодь;

- аналізувати якість виховних заходів, навчальних занять; реалізацію основних напрямів виховного і навчального процесів, динаміку формування основних компонентів розвитку учнів та студентів (інтелектуальний, моральний, духовний, творчий, соціальний, фізичний, саморозвиток); тенденцію розвитку, переваги та недоліки в управлінні; ефективність застосування педагогічними та науково-педагогічними працівниками різних форм і технологій навчання, виховання і розвитку учнів та студентів;

- контролювати основні ділянки навчально-виховної роботи в закладі.

2. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка і написання контрольної роботи, підготовка до семінарських занять.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи семінарських занять та самостійного вивчення, вимог до виконання самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, план, завдання для підготовки до семінарського заняття та літературу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Управлінська компетентність керівника навчального закладу

Тема 1. Предмет, історія, напрями, методи дисципліни «Керівник навчального закладу»

Дисципліна «Керівник навчального закладу» як напрям управлінської науки: історія, наукові напрями, предмет, об'єкт, завдання, її сучасний стан розвитку. Структура, функції та основні категорії дисципліни «Керівник навчального закладу» як напряму управлінської науки

Зв'язок дисципліни «Керівник навчального закладу» з іншими науками дисципліни «Керівник навчального закладу». Методологічні засади дисципліни «Керівник навчального закладу». Методи дисципліни «Керівник навчального закладу».

Тема 2. Сутність і характеристика управлінської компетентності керівника навчального закладу

Сутність управлінської компетентності керівника навчального закладу. Структурні компоненти управлінської компетентності. Управлінська компетенція працівників у науково-педагогічних дослідженнях вчених. Управлінська кваліфікація керівника ЗНЗ. Посадова інструкція керівника навчального закладу.

Тема 3. Модель компетентності керівника навчального закладу в сучасному освітньому просторі

Теоретичні положення проблеми. Рівні компетентності керівника. Види компетентностей, необхідних керівнику. Класифікація знань та умінь, передбачених для оволодіння керівником навчального закладу. Управлінська компетентність. Групові форми підвищення управлінської компетентності.

Тема 4. Моделювання методів управління навчальним закладом

Сутність поняття «методи управління навчальним закладом». Наукові підходи до класифікації методів управління.

Сутність поняття «моделювання методів управління навчальним закладом».

Групи методів управління. Алгоритм моделювання методів управління навчальним закладом.

Тема 5. Особливості прийняття управлінських рішень керівником навчального закладу

Сутність поняття «управлінське рішення». Класифікація управлінських рішень. Вимоги до розробки управлінського рішення в освітньому закладі. Наукові підходи до розроблення управлінських рішень. Процес підготовки, прийняття та реалізації управлінського рішення в освітньому закладі. Етапи та методи розробки та прийняття управлінського в освітньому закладі.

Тема 6. Управління дисциплінарними відносинами в навчальному закладі

Дисципліна праці та методи її забезпечення: методи забезпечення дисципліни праці в закладі освіти. Внутрішній трудовий розпорядок та дисципліна праці. Типові правила внутрішнього трудового розпорядку. Заохочення за працю як важливий засіб зміцнення трудової дисципліни: нагородна система України; відомчі нагороди Міністерства освіти і науки України. Дисциплінарна відповідальність: дисциплінарна відповідальність за трудовим правом; поняття, правові підстави та умови матеріальної відповідальності.

Змістовий модуль 2. Демократизація управління навчальним закладом

Тема 7. Сучасні вимоги до особистості сучасного керівника навчального закладу. Шляхи удосконалення професійної підготовки керівника навчального закладу

Поняття «особистість керівника». Основні психологічні категорії керівництва. Керівник загальноосвітнього навчального закладу як лідер педагогічного, науково-педагогічного колективу. Типи керівників. Авторитет керівника навчального закладу. Особистісні якості та етичні норми керівника навчального закладу як менеджера освіти. Специфічні вимоги до керівника навчального закладу. Шляхи удосконалення професійної підготовки керівників навчальних закладів: підвищення кваліфікації, навчання у магістратурі.

Тема 8 . Стилi керівництва навчальним закладом

Поняття «стиль керівництва». Авторитарний стиль керівництва. Демократичний стиль керівництва. Ліберальний стиль керівництва. Поєднання стилів керівництва. Чинники, що формують стиль керівництва сучасним навчальним закладом. Шляхи демократизації управління освітніми навчальними закладами. Особливості управління ЗНЗ і вищими навчальними закладами. Роль керівника у процесі формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі.

Тема 9. Управлінська культура керівника навчального закладу

Сутність понять «управлінська культура», «компоненти управлінської культури». Аксіологічний компонент управлінської культури. Технологічний компонент управлінської культури. Особистісно-творчий компонент управлінської культури. Рефлексивно-оцінювальний компонент управлінської культури. Напрями та фактори управлінської культури керівника навчального закладу. Критерії сформованості управлінської культури керівника навчального закладу. Модель сформованості управлінської культури керівника навчального закладу.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Управлінська кваліфікація керівника навчального закладу	2
2.	Алгоритм моделювання методів управління навчальним закладом	2
3.	Авторитет керівника навчального закладу	2
4.	Роль керівника у процесі формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі	2
5.	Модель сформованості управлінської культури керівника навчального закладу	2
Разом		10

5. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Управлінська кваліфікація керівника навчального закладу

План

1. Основні завдання підготовки керівних кадрів освіти
2. Розвиток методичної рефлексії керівника навчального закладу
3. Розвиток особистісних якостей керівника навчального закладу
4. Основні напрями організації самоосвіти керівника навчального закладу

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. – К.: Логос, 2002. – 140 с.
2. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною освітою в регіоні. – Х.: Крок, 1999. – 303 с.
3. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом / Т.М.Десятов, О.М.Коберник, Б.Л.Тевлін, Н.М.Чепурна – Х.: Основа, 2003. – 240 с.
4. Наукові основи управління школою / За ред.. Г.В.Єльнікової. – Х.: ХДПІ, 1991. – 170 с.
5. Рабченюк Т.С. Внутрішкільне управління. – К.: Рута, 2000. – 176 с.
6. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 365с.

Тема: Алгоритм моделювання методів управління навчальним закладом

Семінарське заняття № 2

План

1. Методи управління як засоби управлінської діяльності керівника
2. Алгоритм використання вербальних методів управлінської діяльності керівника
3. Алгоритм використання дослідницьких методів управлінської діяльності керівника
4. Алгоритм використання ілюстративно-показникових методів управлінської діяльності керівника
5. Алгоритм використання техніко-технологічних методів управлінської діяльності керівника

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. – К.: Логос, 2002. – 140 с.
2. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною освітою в регіоні. – Х.: Крок, 1999. – 303 с.
3. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом / Т.М.Десятов, О.М.Коберник, Б.Л.Тевлін, Н.М.Чепурна – Х.: Основа, 2003. – 240 с.
4. Наукові основи управління школою / За ред. Г.В.Єльнікової. – Х.: ХДП, 1991. – 170 с.
5. Рабченко Т.С. Внутрішкільне управління. – К.: Рута, 2000. – 176 с.
6. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 365с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Авторитет керівника навчального закладу

План

1. Основні характеристики авторитету керівника навчального закладу
2. Формування авторитету керівника навчального закладу
3. Шляхи розвитку особистості керівника навчального закладу
4. Псевдоавторитети, їх види

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. – К.: Логос, 2002. – 140 с.
2. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною освітою в регіоні. – Х.: Крок, 1999. – 303 с.

3. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом / Т.М.Десятов, О.М.Коберник, Б.Л.Тевлін, Н.М.Чепурна – Х.: Основа, 2003. – 240 с.
4. Наукові основи управління школою / За ред.. Г.В.Єльнікової. – Х.: ХДПІ, 1991. – 170 с.
5. Рабченюк Т.С. Внутрішкільне управління. – К.: Рута, 2000. – 176 с.
6. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 365с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Роль керівника у процесі формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі

План

1. Проблема психологічної сумісності, адаптації у групі.
2. Психологічний клімат, його оцінка та формування.
3. Чинники, що сприяють формуванню сприятливого психологічного клімату в колективі.
4. Особливості й ознаки сприятливого соціально-психологічного клімату

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. – К.: Логос, 2002. – 140 с.
2. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною освітою в регіоні. – Х.: Крок, 1999. – 303 с.
3. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом / Т.М.Десятов, О.М.Коберник, Б.Л.Тевлін, Н.М.Чепурна – Х.: Основа, 2003. – 240 с.

4. Наукові основи управління школою / За ред.. Г.В.Єльнікової. – Х.: ХДПІ, 1991. – 170 с.
5. Рабченко Т.С. Внутрішкільне управління. – К.: Рута, 2000. – 176 с.
6. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 365с.

Семінарське заняття № 5

Тема: Модель сформованості управлінської культури керівника навчального закладу

План

1. Сутність дефініції «управлінська культура керівника навчального закладу»
2. Аналіз стану розвитку управлінської культури керівників навчальних закладів
3. Концептуальні засади моделі розвитку управлінської культури керівника навчального закладу в процесі підвищення кваліфікації
4. Зміст та технологія розвитку управлінської культури керівника навчального закладу в інституті

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. – К.: Логос, 2002. – 140 с.
2. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною освітою в регіоні. – Х.: Крок, 1999. – 303 с.
3. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом / Т.М.Десятов, О.М.Коберник, Б.Л.Тевлін, Н.М.Чепурна – Х.: Основа, 2003. – 240 с.
4. Наукові основи управління школою / За ред.. Г.В.Єльнікової. – Х.: ХДПІ, 1991. – 170 с.
5. Рабченко Т.С. Внутрішкільне управління. – К.: Рута, 2000. – 176 с.

6. Хриков Є.М. *Управління навчальним закладом: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 365с.*

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Методологічні засади дисципліни «Керівник навчального закладу»
2.	Управлінська кваліфікація керівника навчального закладу
3.	Рівні компетентності керівника
4.	Наукові підходи до класифікації методів управління
5.	Процес підготовки, прийняття та реалізації управлінського рішення в освітньому закладі
6.	Внутрішній трудовий розпорядок та дисципліна праці у навчальному закладі
7.	Шляхи демократизації управління освітніми навчальними закладами
8.	Роль керівника у процесі формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі
9.	Напрями та фактори управлінської культури керівника навчального закладу

7. Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем.

Сума балів за всі форми навчальної діяльності

Сума балів за всі форми навчальної діяльності	Для іспиту
90 – 100	відмінно
82 – 89	

74 – 81	добре
64 – 73	
60 – 63	
35 – 59	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Питання до підсумкового контролю

1. Предмет, історія, напрями, методи дисципліни «Керівник навчального закладу»
2. Дисципліна «Керівник навчального закладу» як напрям управлінської науки: історія, наукові напрями, предмет, об'єкт, завдання, її сучасний стан розвитку
3. Структура, функції та основні категорії дисципліни «Керівник навчального закладу» як напряму управлінської науки
4. Зв'язок дисципліни «Керівник навчального закладу» з іншими науками дисципліни «Керівник навчального закладу»
Методологічні засади дисципліни «Керівник навчального закладу»
Методи дисципліни «Керівник навчального закладу»
5. Сутність і характеристика управлінської компетентності керівника навчального закладу
6. Сутність управлінської компетентності керівника навчального закладу
7. Структурні компоненти управлінської компетентності
8. Управлінська компетенція працівників у науково-педагогічних дослідженнях вчених. Управлінська кваліфікація керівника ЗНЗ
Посадова інструкція керівника навчального закладу
9. Модель компетентності керівника навчального закладу в сучасному освітньому просторі
10. Теоретичні положення проблеми
11. Рівні компетентності керівника
12. Види компетентностей, необхідних керівнику
13. Класифікація знань та умінь, передбачених для оволодіння керівником навчального закладу
14. Управлінська компетентність
15. Групові форми підвищення управлінської компетентності

16. Моделювання методів управління навчальним закладом
17. Сутність поняття «методи управління навчальним закладом»
Наукові підходи до класифікації методів управління
18. Сутність поняття «моделювання методів управління навчальним закладом»
19. Групи методів управління
20. Алгоритм моделювання методів управління навчальним закладом
21. Особливості прийняття управлінських рішень керівником навчального закладу
22. Сутність поняття «управлінське рішення»
23. Класифікація управлінських рішень
24. Вимоги до розробки управлінського рішення в освітньому закладі
Наукові підходи до розроблення управлінських рішень
25. Процес підготовки, прийняття та реалізації управлінського рішення в освітньому закладі
26. Етапи та методи розробки та прийняття управлінського в освітньому закладі
27. Управління дисциплінарними відносинами в навчальному закладі
28. Дисципліна праці та методи її забезпечення: методи забезпечення дисципліни праці в закладі освіти
29. Внутрішній трудовий розпорядок та дисципліна праці
30. Типові правила внутрішнього трудового розпорядку
31. Заохочення за працю як важливий засіб зміцнення трудової дисципліни: нагородна система України; відомчі нагороди Міністерства освіти і науки України
32. Дисциплінарна відповідальність: дисциплінарна відповідальність за трудовим правом; поняття, правові підстави та умови матеріальної відповідальності
33. Демократизація управління навчальним закладом
34. Сучасні вимоги до особистості сучасного керівника навчального закладу
35. Шляхи удосконалення професійної підготовки керівника навчального закладу
36. Поняття «особистість керівника»
37. Основні психологічні категорії керівництва
38. Керівник загальноосвітнього навчального закладу як лідер педагогічного, науково-педагогічного колективу
39. Типи керівників

40. Авторитет керівника навчального закладу
41. Особистісні якості та етичні норми керівника навчального закладу як менеджера освіти
42. Специфічні вимоги до керівника навчального закладу
43. Шляхи удосконалення професійної підготовки керівників навчальних закладів: підвищення кваліфікації, навчання у магістратурі
44. Стилї керівництва навчальним закладом
45. Поняття «стиль керівництва»
46. Авторитарний стиль керівництва
47. Демократичний стиль керівництва
48. Ліберальний стиль керівництва
49. Поєднання стилів керівництва
50. Чинники, що формують стиль керівництва сучасним навчальним закладом
51. Шляхи демократизації управління освітніми навчальними закладами
52. Особливості управління ЗНЗ і вищими навчальними закладами
53. Роль керівника у процесі формування сприятливого соціально-психологічного клімату в колективі
54. Управлінська культура керівника навчального закладу
55. Сутність понять «управлінська культура», «компоненти управлінської культури»
56. Аксиологічний компонент управлінської культури
57. Технологічний компонент управлінської культури
58. Особистісно-творчий компонент управлінської культури
Рефлексивно-оцінювальний компонент управлінської культури
Напрями та фактори управлінської культури керівника навчального закладу
59. Критерії сформованості управлінської культури керівника навчального закладу
60. Модель сформованості управлінської культури керівника навчального закладу

9. Рекомендована література

Базова

1. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. – К.: Логос, 2002. – 140 с.
2. Сльникова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною освітою в регіоні. – Х.: Крок, 1999. – 303 с.
3. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом / Т.М.Десятов, О.М.Коберник, Б.Л.Тевлін, Н.М.Чепурна – Х.: Основа, 2003. – 240 с.
4. Наукові основи управління школою / За ред.. Г.В.Сльникової. – Х.: ХДПІ, 1991. – 170 с.
5. Рабченюк Т.С. Внутрішкільне управління. – К.: Рута, 2000. – 176 с.
6. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 365с.

Допоміжна

1. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи. — К.: Логос, 2002. — 140 с.
2. Копнин П.В. Логические основы науки. — К.: Наук, думка, 1968. — 283 с.
3. Наукові основи управління школою / За ред. Г.В. Ельнікової. — Х.:ХДПІ, 1991. — 170 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>
3. Національна бібліотека ім.В.І.Вернадського / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>

Національний університет

водного господарства

та природокористування

5. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>

6. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)

Національний університет
водного господарства
та природокористування